

mail copy

प्रदेश सरकार
प्रदेश नं. ५
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालय
बुटवल, नेपाल

visit Nepal
2020 Experience

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालय

पत्र संख्या:- २०७६/७७

चलानी नं.:- १९५६

मिति:- २०७६/१२/११

विषय:- कार्यजिम्मेवारी कार्यान्वयन सम्बन्धमा ।

श्री आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय, प्रदेश नं ५ ।

श्री सामाजिक विकास मन्त्रालय, प्रदेश नं ५ ।

श्री जिल्ला प्रशासन कार्यालय, -रुपन्देही, नवलपरासी पश्चिम, कपिलवस्तु, दाङ, बाँके, बर्दिया, अर्घाखाची, गुल्मी, पाल्पा, प्यूठान, रोल्पा, रुकुम पूर्व ।

श्री स्थानीय तह (सबै) प्रदेश नं ५ ।

प्रस्तुत विषयमा कोभिड-१९ को संभावित सङ्क्रमण र जोखिम न्यूनिकरण गर्न प्रदेश सरकारबाट प्रदेश सरकार, जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह तथा सुरक्षा निकायको तहगत तथा संस्थागत कार्यजिम्मेवारी तोकिएको छ । उक्त कार्यजिम्मेवारी यसै साथ संलग्न गरी आवश्यक कार्यार्थ पठाईएको व्यहोरा मिति २०७६/१२/११ को माननीय (मुख्यमन्त्रीस्तर) निर्णयानुसार अनुरोध छ ।

बोधार्थ:

माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूको निजी सचिवालय ।

06/12/192

कृष्णप्रसाद पराजुली
अधिकृत सातौं

कोरोना भाईरस (COVID-19)को प्रतिकार्य, नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि तहगत तथा संस्थागत कार्यजिम्मेवारी

पृष्ठभुमी :

कोरोना मानव जातिमा हालैमात्र पहिचान भएको नयाँ प्रकारको भाईरस हो। चिसो मौसममा बढी सक्रिय हुने यो भाईरसले सामान्यतया रुघाखोकीदेखि गम्भीर प्रकारको श्वासप्रश्वास समस्या Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS) तथा Middle East Respiratory Syndrome Corona Virus (MERS- CoV) सम्म गराउन सक्दछ।

यो भाईरस सर्वप्रथम चीनको वुहानमा देखा परेको थियो। नोबल कोरोना भाईरस सर्वप्रथम चिनले विश्व स्वास्थ्य संगठनमा ३१ डिसेम्बर, २०१९ मा प्रतिवेदन गरे पछि जानकारीमा आएको थियो। त्यस पछि यो विषय जनस्वास्थ्यको संकटको रूपमा अन्तराष्ट्रिय चासोको रूपमा देखा पर्यो। ११ फेब्रुअरी २०२० मा विश्व स्वास्थ्य संगठनले यसको नाम COVID-19 राखिएको घोषणा गर्यो। हाल यो भाईरस विश्वका अधिकांश देशमा फैलिएको छ।

नेपालमा हाल सम्म गरिएका परीक्षण जम्मा २ जनामा मात्र कोरोना भाईरसको संक्रमण देखिएको छ। नेपालमा हाल यसको प्रभाव नदेखिए पनि यो विश्वव्यापी रूपमा जुन गतिमा फैलिएको छ त्यसले नेपालमा पनि कुनै पनि समयमा यसको संक्रमण व्यापक हुनसक्ने देखिन्छ। यसर्थ, COVID-19 को जोखिम न्यूनिकरणका लागि तहगत तथा संस्थागत प्रयास अपरिहार्य छ।

तसर्थ, प्रदेश सरकार प्रदेश नं ५ बाट सोको नियन्त्रण, प्रतिकार्य र रोकथामका लागि प्रदेश, स्थानीय तह, जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा सुरक्षा निकायको तहगत तथा संस्थागत कार्यजिम्मेवारी देहायबमोजिम तोकिएको छ।

क. मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

क्र. सं	क्रियाकलाप	सहयोगी निकाय
१	नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा बसेको बैठकले गरेका निर्णयहरू कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने। कार्यान्वयन भए नभएको बारेमा नियमित अनुगमन गर्ने।	सबै मन्त्रालय जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरू
२	स्वास्थ्य उपकरण तथा औषधीहरू नियमित आपूर्ति भए नभएको अवस्था विश्लेषण गरी आपूर्ति व्यवस्थापनमा सहजीकरण गर्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी तथा जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयहरू
३	कोरोना भाईरसका कारण भएको वन्दबाट जनजिवनमा पर्ने नकारात्मक प्रभाव विश्लेषण गर्ने। वजारमा अत्यावश्यक सामग्रीहरूको कृत्रिम	उद्योग पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय र

	अभाव हुन नदिन नियमित अनुगमनलाई व्यवस्थित बनाउने ।	अन्तर्गत निकायहरू र जिल्ला प्रशासन कार्यालय
४	नेपाल सरकार र स्थानीय तहहरूसँग निर्णय कार्यान्वयनसम्बन्धमा नियमित समन्वयको व्यवस्था मिलाउने ।	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय
५	अत्यावश्यक सेवाप्रवाह गर्ने वाहेकका कार्यालयका आवश्यक कर्मचारीहरूलाई मात्र कार्यालयमा हाजिर हुन निर्देशन दिने ।	सबै मन्त्रालय र मातहत कार्यालयहरू

ख. सामाजिक विकास मन्त्रालय

क्र. सं	क्रियाकलाप	सहयोगी निकाय
१	प्रदेशस्तरीय Rapid Response team गठन गर्ने ।	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
२	Isolation Hospital स्थापना गर्ने र संचालन तथा व्यवस्थापनको व्यवस्था मिलाउने ।	Isolation अस्पताल स्थापना, संचालन र व्यवस्थापन समिति
३	क्वारेण्टाइन कक्षहरू स्थापनाका लागि अन्य निकायहरूसँग समन्वय गरी स्थापना गर्ने	स्थानीय तह र जिल्ला प्रशासन कार्यालय
४	प्रदेशमा आवश्यक औषधीहरूको नियमित आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
५	कोरोना रोगको परिक्षण तथा उपचारका लागि आवश्यक स्वास्थ्य उपकरणहरू अन्य निकायसँगको समन्वयमा प्राप्ति गर्ने र आवश्यक भए खरिद प्रकृया अविलम्ब शुरु गर्ने ।	विभिन्न संघसंस्था
६	Isolation Hospital मा आवश्यक प्राविधिक जनशक्ति एवम् स्वास्थ्यकर्मीहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
७	संभावित कोरोना भाइरस संक्रमितहरूको नियमित जाँच हुने व्यवस्था मिलाउने ।	निजी तथा सामुदायिक अस्पताल, मेडिकल कलेज
८	प्रदेशमा छुट्टै प्रयोगशाला स्थापना गर्ने	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
९	कोरोना रोग नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि खटिने स्वास्थ्य तथा अन्य प्राविधिक जनशक्तिलाई प्रोत्साहनको व्यवस्था गर्ने । आवश्यकताबमोजिम Positive Counseling गर्ने ।	मुख्यमन्त्री तथा म. प. कार्यालय, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय, अन्तर्गतका तालिम केन्द्रहरू
१०	निजी तथा सामुदायिक अस्पताल र मेडिकल कलेजहरूलाई रोग नियन्त्रण र प्रतिकार्यमा सक्रिय बनाउने । सहयोग नगर्ने संघसंस्थाहरूको विवरण तयार गरी आवश्यक कानूनी कारवाहीको	जिल्ला प्रशासन कार्यालय

	प्रक्रिया अगाडि वढाउने ।	
११	आमजनतामा सरसफाइ, मास्क तथा स्यानेटाइजरको प्रयोग विधिका विषयमा जनचेतनामूलक सन्देश प्रवाह गर्ने	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय र स्थानीय तह
१२	मेडिकल कलेजमा पढ्दै गरेका विद्यार्थिलाई सचेतना तथा प्राविधिक जनशक्ति आवश्यक भएको स्थानमा परिचालन गर्ने ।	मेडिकल कलेजहरू

ग. आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

क्र. सं	क्रियाकलाप	सहयोगी निकाय पदाधिकारी
१	रेडियो टिभि तथा पत्रपत्रिकाको माध्यमबाट कोरोना रोगबाट बच्नका लागि अपनाउनु पर्ने सावधानीका विषयमा सचेतना सावधानी र स्वच्छताको सन्देश प्रवाह गर्ने ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय, नेपाल पत्रकार महासंघ
२	प्रदेशमा रहेका एम्बुलेन्सहरूको जिल्लागत सूची तयार गर्ने । हरेक जिल्लामा एक एम्बुलेन्स तयारी अवस्थामा रहने व्यवस्थाका लागि प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरूसँग समन्वय गरिराख्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
३	भारतीय सीमाबाट नेपाल भित्रिने नेपाली तथा अन्य देशका नागरिकहरूको नियमित चेकजाँचको व्यवस्था मिलाउने	सामाजिक विकास मन्त्रालय
४	भारतबाट नेपाल भित्रिने सवारी साधन तथा मालवाहक यातायातका साधनको नियमित sanitization हुने व्यवस्था गर्ने ।	सुरक्षा निकाय
५	देहायका विषयमा सार्वजनिक संचारमाध्यमबाट सूचनामूलक सन्देश प्रवाह गर्ने - वृद्धवृद्धा तथा विरामी मानिसहरूलाई अधिक भेटघाट नहुन, अत्यावश्यक वाहेक घरबाट बाहिर ननिस्कन र सावधानी अपनाउन अनुरोध गरी सन्देशमूलक सूचनाहरू सार्वजनिक संचारका माध्यमबाट प्रवाह हुने व्यवस्था मिलाउने । - नोभल कोरोना भाइरसको संक्रमण र यसबाट पर्ने मनोवैज्ञानिक डर र त्रासको नकारात्मक प्रभाव वारे सचेतनामूलक सन्देश ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय
६	संभावित संक्रमितलाई आइसोलेसनमा रेफर गरी पठाएको र सम्बन्धित अस्पतालले विरामी वुझेको अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
७	कोरोना भाइरसको सूचना संप्रेषण तथा सुरक्षाका लागि छुट्टै सूचना प्रणाली बनाउने ।	सामाजिक विकास मन्त्रालय
८	प्रदेशस्थित सबै जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूबाट कोरोना भाइरससँग सम्बन्धित सूचना तथा विवरणहरू नियमित प्राप्त गरी अवस्था विश्लेषण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय

	गर्ने	
९	प्रदेश विपद व्यवस्थापन निर्देशक समितिको बैठक आयोजना तथा कोष परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने	समिति
१०	प्रदेशस्तरमा आपतकालिन अवस्थाका लागि आवश्यक एम्बुलेन्स तयारी अवस्थामा राख्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सुरक्षा निकाय

घ. जिल्ला प्रशासन कार्यालय

क्र. सं	क्रियाकलाप	सहयोगी निकाय
१	Isolation अस्पताल स्थापना, संचालन र व्यवस्थापनमा सहजीकरण गर्ने,	सामाजिक विकास मन्त्रालय
२	जिल्लामा देखिएका संकास्पद संक्रमितहरूलाई Counseling गरी Quarantine मा रहने व्यवस्था गर्ने । संकास्पद विरामीको अभिलेख राख्ने व्यवस्था मिलाइ सोको जानकारी मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पठाउने ।	जिल्लास्थित अस्पतालहरू र स्थानीय तह
३	नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट भएका निर्णयहरूको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने गराउने	सुरक्षा निकाय र सबै सरोकारवाला निकाय
४	प्रभावकारी बजार अनुगमन र नियमित आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने ।	जिल्ला घरेलु कार्यालय, सुरक्षा निकाय
५	जिल्लास्तरमा उपचारको व्यवस्था मिलाउने । आवश्यक भए Isolation अस्पतालमा Refer गर्ने व्यवस्था गर्ने ।	स्थानीय तह, सबै अस्पताल, मेडिकल कलेज
६	भारतीय सिमासँग जोडिएका जिल्लाहरूको नियमित सिमा गस्ती, आवतजावतलाई व्यवस्थित गरी अभिलेख राख्ने र सेनेटाइजेशनको व्यवस्था मिलाउने,	सुरक्षा निकाय
७	बदलिदो परिस्थितिमा हुने अपराध नियन्त्रण र सुरक्षा व्यवस्थापनमा Special Task Force बनाई परिचालन गर्ने,	सुरक्षा निकाय
८	२०७६।११।२९ र १२।०७ मा माननीय मुख्यमन्त्रीज्यूको संयोजकत्वमा बसेको उच्च स्तरीय बैठकबाट भएका निर्णयहरू कार्यान्वयन भए नभएको अवस्थाको नियमित अनुगमन गरी मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा जानकारी पठाउने,	
९	जिल्लामा Lock Down गर्नुपर्ने अवस्था सृजना हुनसक्ने हुँदा भौगोलिक अवस्थाको विश्लेषणात्मक विवरण बनाई राख्ने र लकडाउन गर्न आवश्यक भए प्रदेश सरकारसँगको समन्वय र स्वीकृतीमा गर्ने,	सुरक्षा निकाय
१०	प्रमुख जिल्ला अधिकारीको संयोजकत्वमा गठित Rapid Response Team का सबै सदस्यलाई समिति गठनका बारेमा जानकारी गराइ समितिलाई	

	सक्रिय बनाउने ।	
११	नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारबाट घोषणा हुने Lockdown को कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।	सुरक्षा निकाय

ड. उपमहानगरपालिका, नगरपालिका, गाउँपालिका

क्र सं	क्रियाकलाप	सहयोगी निकाय
१	Quarantine कक्षहरु र स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गर्ने,	सामाजिक विकास मन्त्रालय
२	वडाबाट Refer भएका कोरोना लक्षणयुक्त बिरामीलाई Isolation उपचार कक्षमा उपचारको व्यवस्था मिलाउने	Isolation अस्पताल, जिल्ला प्रशासन कार्यालय
३	अत्यावश्यक औषधी लगायत, प्रतिकार्य सामग्रीको व्यवस्था गर्ने,	सामाजिक विकास मन्त्रालय
४	बजार अनुगमन र कालो बजारी नियन्त्रण गर्ने,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
५	खाद्यान्न लगायत अत्यावश्यक वस्तु तथा सेवाको नियमित आपूर्तिको व्यवस्था गर्ने,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
६	कोरोना भाइरस सम्बन्धित सूचना प्रवाहका लागि Focal Person तोक्ने,	
७	पालिकास्तरमा भएका एम्बुलेन्सहरुको विवरण तयार गरी चालक सहित तयारी अवस्थामा राख्ने,	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सुरक्षा निकाय
८	अत्यावश्यक अवस्थामा यातायातका सवारी साधन चलाउनु पर्ने भएमा सेनेटाइजेसनको व्यवस्था मिलाउने,	सुरक्षा निकाय
९	आवश्यकता अनुसार स्थानीयतह वा कुनै वडालाई Lockdown गर्नु परेमा सोको कार्ययोजना सहित निर्णयका लागि प्रमुख जिल्ला अधिकारी मार्फत प्रदेश सरकारमा सिफारिस गर्ने,	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
१०	सिमा क्षेत्रका स्थानीयतहहरुले सिमाबाट आवतजावतलाई कडाईको साथ निगरानी गर्ने ।	सुरक्षा निकाय
११	नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारले गरेका निर्णयहरु तत्काल कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने,	

च. वडा कार्यालय

क्र सं	क्रियाकलाप	सहयोगी निकाय
१	वडा सदस्यको नेतृत्वमा स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, अन्य कर्मचारी र शिक्षकको सहभागिता रहेको सचेतना प्रवाह गर्ने समिति गठन गर्ने।	वडा कार्यालय
२	Self-Quarantine को अनुगमन तथा सहजीकरण गर्ने	नगरपालिका/गाउँपालिका

३	स्थानीय निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रका संस्थाको परिचालन गर्ने,	नगरपालिका/गाउँपालिका
४	भिड नियन्त्रण, प्रचार प्रसार, सचेतनाको काम गर्ने,	नगरपालिका/गाउँपालिका सुरक्षा निकाय
५	गाउँ घर वरपर सरसफाई गर्ने व्यवस्था मिलाउने	नगरपालिका/गाउँपालिका

छ. सुरक्षा निकाय

क्र सं	क्रियाकलाप	सहयोगी निकाय
१	नेपाल सरकारको निर्णयबमोजिम सीमा नाका बन्द गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
२	सार्वजनिक यातायातका साधनमा अनिवार्य sanitization भए नभएको एकिन गरी मात्र यात्रु चढने व्यवस्था मिलाउने	
३	कोराना भाइरसको कारण हुने Lockdown को समयमा हुनसक्ने लुटपाट, चोरीडकैती लगायत शान्ती सुरक्षाका विषयमा विशेष ध्यान दिने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
४	जुनसुकै समयमा पर्न सक्ने आपतकालिन उद्धारका लागि तयारी अवस्थामा रहने । आफुसँग रहेका एम्बुलेन्स तथा सवारी साधनहरू तयारी अवस्थामा राख्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय तह
५	सार्वजनिकस्थल वाटो तथा अन्य स्थानहरूमा नेपाल सरकारबाट तोकिएको संख्याभन्दा बढी भिडभाड हुन नदिने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र स्थानीय तह
६	शंकास्पद देखिएका विरामीहरू भागन नदिने, आवश्यकता अनुसार संझाइवुझाइ Quarantine मा बस्नका लागि सहजीकरण गर्ने	सामाजिक विकास मन्त्रालय र जिल्ला प्रशासन कार्यालय
७	Lockdown घोषणा भएमा त्यसको कार्यान्वयन गर्ने, गराउने	सुरक्षा निकाय